

Inventering av hotade Stockholmsväxter i stödodlingen på Skansen

Uppdrag

En inventering av stödodlingen på Skansen gjordes under sommaren 2018 på uppdrag av Skansen. Uppdraget utfördes av Emma Hultén. År 2019 gjordes en återinventering samt en utökad inventering med ytterligare 6 arter (markerade med (-19) i artlistorna). Resultatet är sammanställt i denna rapport.

Bakgrund

Sommaren 2001 anlades en stödodling på Skansen dit 8 hotade Stockholmsarter kunde flyttas från kultur- och transportmiljöer som exploateras. Stödodlingen är placerad i Skansens stadskvarter längs skomakaregårdens husvägg. Mer information om stödodlingen finns att läsa i "Stödodling av hotade Stockholmsväxter på Skansen", Mats Gothner. Under Sommaren 2018, ville skansen göra en inventering för att se vilka arter man kunde finna i rabatten. För inventeringen under 2019 utökades området till att även leta i hela stadskvarteren.

Inventerade arter i stödodlingen

Följande 14 arter ingick i inventeringen:

Svenskt namn	Latinskt namn	Blomningstid
Belladonna	<i>Atropa Belladonna</i>	juli-aug
Bosyska	<i>Ballota nigra</i>	juli-aug
Bymålla (-19)	<i>Chenopodium urbicum</i>	juli-aug
Gatkrassing (-19)	<i>Lepidium ruderales</i>	juni-aug
Hjärtstilla	<i>Leonurus cardiaca</i>	juli-aug
Kattmynta	<i>Nepeta cataria</i>	juli
Knippnejlika	<i>Dianthus armeria</i>	juli-sep
Paddfot (-19)	<i>Asperugo procumbens</i>	maj-aug
Rundkrassing	<i>Lepidium neglectum</i>	juli-aug
Skär kattost (-19)	<i>Malva neglecta</i>	juni-sep
Spetsfingerört	<i>Schistophyllidium bifurcum</i>	juni-juli
Trampört (-19)	<i>Polygonum aviculare</i>	juni-sep
Ulltistel (-19)	<i>Onopordum acanthium</i>	juli-sep
Vårflenört	<i>Schrophyllaria vernalis</i>	maj-juni

Metod och utförande

Stödodlingen och stadskvarteren besöktes vi tre spridda tillfällen under säsongen 2019 för att pricka in de olika arternas blomning; 12/6, 24/8, 22/10. För några arter har ungefärligt antal individer räknats och för de rikligt förekommande arterna har täckning i m² uppskattats.

Resultat

Vid investeringstillfällena har följande arter hittats:

Svenskt namn	Latinskt namn	Artförekomst	Mängd/Antal individer
Belladonna	<i>Atropa Belladonna</i>	nej	-

Bosyska	<i>Ballota nigra</i>	ja	3 m ²
Bymålla (-19)	<i>Chenopodium urbicum</i>	nej	-
Gatkrassing (-19)	<i>Lepidium ruderales</i>	nej	-
Knippnejlika	<i>Dianthus armeria</i>	ja	8 individer
Paddfot (-19)	<i>Asperugo procumbens</i>	ja	13 individer
Hjärtstilla	<i>Leonurus cardiaca</i>	ja	97 individer
Kattmynta	<i>Nepeta cataria</i>	ja	? torra stänglar från förra året
Rundkrassing	<i>Lepidium neglectum</i>	nej	-
Skär kattost (-19)	<i>Malva neglecta</i>	ja	2 stora bestånd
Spetsfingerört	<i>Schistophyllidium bifurcum</i>	Ja	4 m ²
Trampört (-19)	<i>Polygonum aviculare</i>	nej	-
Ulltistel (-19)	<i>Onopordum acanthium</i>	nej	-
Vårflenört	<i>Schrophyllaria vernalis</i>	nej	-

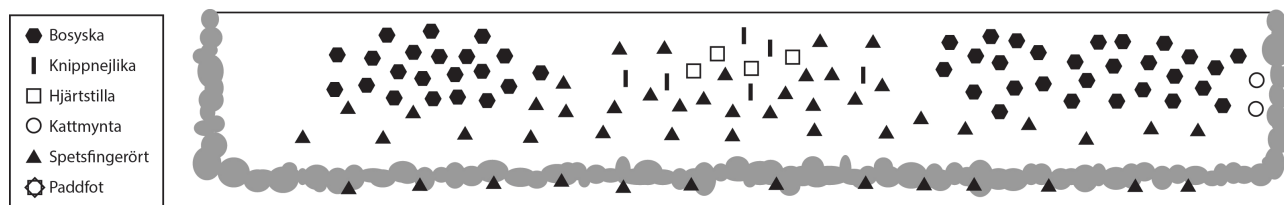

Bild1. Översiktlig spridning av de olika artförekomsterna i stödodlingen vid skomakaregården. Symbolerna representerar ej antal.

OBS! Värt att notera är att Hjärtstilla och Bosyska även hittades på innergården mellan krukmakeriet och sadelmakeriet. Dessa har lagts in i totalsumman för förekomsten i resultat-listan ovan. Under trappan inne på Sadelmakeriets innergård hittades paddfot. Två stycken knippnejlikor hittades i rabatten bakom Skomakaregården. Se bild 2.

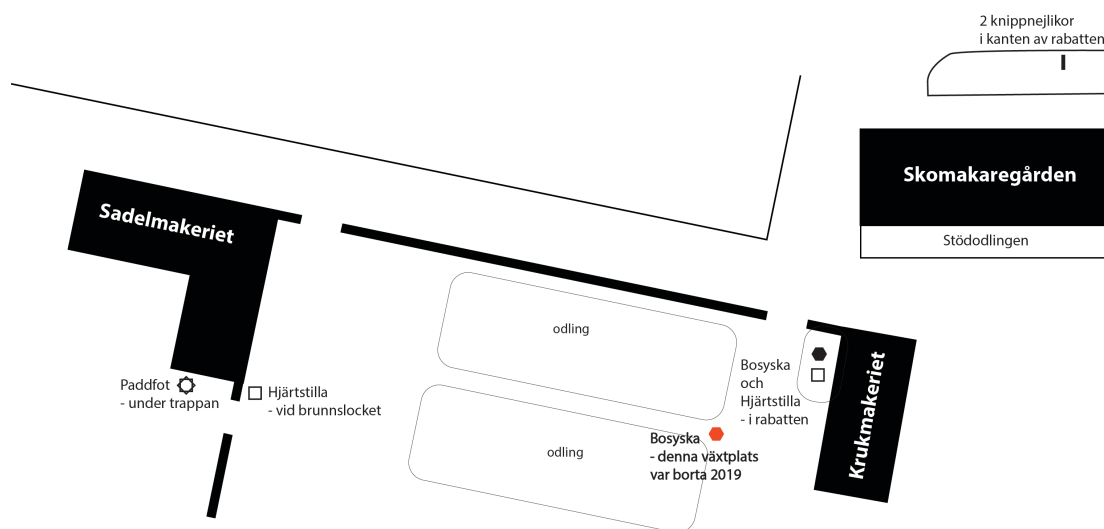

Bild2. Förenklad karta som visar artförekomsten av Hjärtstilla och Bosyska på platser utanför stödodlingen.

Detaljerad beskrivning för vardera artförekomst:

Belladonna, *Atropa Belladonna*, flerårig

Inga fynd.

Bosyska, *Ballota nigra*, flerårig

Skomakarlängan: Bosyska hittades främst i den vänstra och högra delen av rabatten. De växte i största utsträckning främst i den övre halvan av rabatten närmast husväggen. Uppskattad täckning är ca 3 m². Det verkar som att hönorna har varit och grävt en del i den vänstra delen av rabatten så där var det lite kalare än 2018.

Bakom krukmakeriet: Här hittades ca 12 individer. Uppskattad täckning ca 0,5 m². De individer som 2018 fanns till höger om gången mellan tobaksodlingarna var borta i år.

Bymålla, *Chenopodium urbicum*, 1-årig

Inga fynd.

Gatkrassing, *Lepidium ruderales*, 1-årig

Inga fynd.

Knippnejlika, *Dianthus armeria*, 1-2 årig

Skomakarlängan: 8 individer hittades, varav ca 4 st står framför den främsta stenraden som formar rabatten. Resterande 5 st står i den övre inre halvan av rabatten närmast huset, nära den stora hjärtstillan.

Paddfot, *Asperugo procumbens*, 1-årig

13 plantor hittades under trappan på sadelmakeriets innergård.

Hjärtstillan, *Leonurus cardiaca*, flerårig

Skomakarlängan: Här hittades ca 29 individer med totalt ca 44 stjälkar. De finns i den mittersta delen av rabatten och håller sig i den inre halvan mot huset.

Innergården mellan krukmakeriet och sadelmakeriet: (bakom krukmakeriet, se karta). Vid staketet mot sadelmakeriet, nära brunnslocket hittades ytterligare 1 stor individ med 3 stjälkar och 67 små nya små skott.

Kattmynta, *Nepeta cataria*, flerårig

Skomakarlängan: Hittade några torkade individer från fjolåret på högra kortsidan av rabatten precis framför skylten.

Rundkrassing, *Lepidium neglectum*, 1-2-årig

Inga fynd.

Skär kattost, *Malva neglecta*, 1-årig

2 stora bestånd med flera individer finns till vänster om gubbyllan ganska nära väggen. Täcker ungefär 2 m².

Spetsfingerört, *Schistophyllidium bifurcum*, flerårig

Skomakarlängan: Spetsfingerört finns spridd i hela rabatten, framförallt i den mittersta delen. Men även i den högra och vänstra främre delen av rabatten. Uppskattningsvis finns totalt 4 m².

Trampört, *Polygonum aviculare*, 1-årig

Inga fynd.

Ulltistel, *Onopordum acanthium*, 2-årig

Inga fynd. Letade framförallt bakom mekaniska verkstaden. Däremot finns ju Ulltisteln i Örtagården; 9 större individer och 50 små plantor (med 2 små blad som sticker upp ut jorden).

Vårflenört, *Schrophyllaria vernalis*, 2-årig

Inga fynd.

Förslag till åtgärder

Det är tydligt att besökare ibland går i rabatten. Framförallt syns slitage i rabattens främre kant, men ibland tar någon även steget in för att kika in genom fönstren på skomakaregården. För att skydda stödodlingen lite mer, kanske man skulle sätta upp några små skyltar i odlingens framkant. Man kan även överväga om de andra artförekomsterna i stadskvarteret skall markeras ut.

Kommentar till resultatet

Det mest markanta skillnaden i denna inventering jämfört med sommaren 2018 är det minskade antalet av knippnejlikan vid skomakarlängan. Det verkar dessutom hänt något med beståndet av Hjärtstilla vid staketet till sadelmakeriet. Kan det av misstag rensats bort lite där? Dessutom så är gruppen med Bosyska mellan odlingarna borta (se översikten på bild 2) Nytt för 2019 är att paddfoten hittats i ett litet bestånd under trappan intill sadelmakeriet. Vad gäller Knippnejlikans nedgång under 2019 är svårt att veta, men det är klart att olika arter har olika känslighet och beredskap för tex den extrema värmen som var under sommaren 2018. Väl värt att notera var även att skär kattost hittades intill Gubbhylla i två kraftiga bestånd.